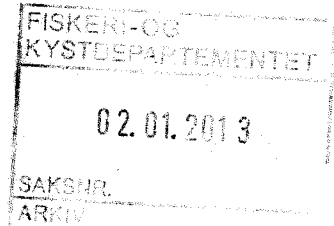

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige fiskeri- og kystdepartement
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Deres referanse
201200731

Vår referanse
2012/02804-5 008

Dato
19.12.2012

Høring – endringer i akvakulturloven

Vi viser til Fiskeri- og kystdepartementets høringsbrev av 19.09.2012 om ovennevnte. Vi viser videre til avtale med Christopher Grøvdal Rønbeck om fristutsettelse til 07.12.2012.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt. Vi har innen fristen ikke mottatt svar fra politidistriktene. Vi har for øvrig merket oss at Økokrim ifølge adresselisten har mottatt høringen som egen høringsinstans, og vi har mottatt kopi av Økokrims høringsuttalelse. Politidirektoratet slutter seg til de synspunktene som fremkommer her, jf. også nedenfor.

Som ledd i etterkontrollen av akvakulturloven foreslår departementet flere lovendringer med det formål å styrke virkemidlene i loven for å ivareta hensynet til miljøet.

Departementet foreslår blant annet å videreføre reglene om tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og straff i lovens kapittel VII med visse endringer. I tillegg foreslås at dagens regel om overtredelsesgebyr og inndragning splittes, og at det innføres en egen bestemmelse om administrativ inndragning av utbytte. Det foreslås også en lovbestemmelse som forplikter sektormyndighetene til å samarbeide ved sanksjons- og reaksjonsbruk, jf. høringsnotatets kapittel 4. Endringsforslagene bygger på en arbeidsgrupperapport av 26.04.2012 "Administrative sanksjoner, reaksjoner og straff", som har foretatt en utredning og vurdering av reaksjons- og sanksjonsregler i lys av Grunnloven § 96, EMK, NOU 2003: 15 Fra bot til bedring og Ot.prp. Nr. 90 (2003-2004) Om lov om straff, samt Høyesterettspraksis.

Politidirektoratet gir sin tilslutning til det oppgitte formålet med departementets forslag til endringer i akvakulturloven og stiller oss i hovedsak positiv til departementets forslag.

Vi har følgende kommentarer til endringsforslagene og de vurderinger som fremkommer i høringsnotatet:

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Til punkt 4.3.6.1 Behov for forvaltningsilagte overtredelsesgebyrer

Politidirektoratet savner en nærmere redegjørelse i høringsnotatet for politiets arbeid på dette området.

Det er Riksadvokaten som primært har ansvaret for prioriteringer innenfor straffesakskjeden. Politidirektoratet ønsker likevel å gjøre oppmerksom på at det i perioden 2009-2011 ble påtaleavgjort 127 saker, der 108 ble oppklart, med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 330 dager (Kilde Jus 309, Strasak). Politiet står foran mulige strukturelle endringer med større enheter, og dette vil kunne tilrettelegge for en mer robust kompetanse når det gjelder etterforskning av saker etter akvakulturloven. I henhold til Politidirektoratets Miljørundskriv 008-2008 skal politidistriktene gjennom gode strategiske analyser av utfordringene tilpasse sin kompetanse og virksomhetsplanlegging. Det er derfor viktig at det gode samarbeidet mellom sektorene fortsatt opprettholdes og dokumenterer de lokale utfordringene.

Til punkt 4.4. Straff

Det vil være mulighet for å forfølge en lovovertrødelse overfor foretaket med overtredelsesgebyr og straff, og overfor en person med straff. Det er derfor, som påpekt i høringsnotatet, nødvendig at lovutformingen legger til rette for hensiktsmessige sporvalg. Departementet fremhever at "valget mellom overtredelsesgebyr og straff vil i mange tilfeller løses direkte i loven."

Departementet foreslår å videreføre dagens bestemmelse om straff med noen endringer. Blant annet foreslås at det i lovteksten fremgår *hvilke bestemmelser* som kan medføre straff dersom de overtres.

Politidirektoratet er enig i at behovet for kriminalisering bør vurderes konkret for hver enkelt handlingsnorm. Vi viser til at Sanksjonsutvalget frarår dagens praksis med bruk av straffetrusler som generelt rammer overtredelser av bestemmelser i loven eller forskrift i medhold av loven, blir videreført. Vi viser videre til at en slik regulering er i tråd med anbefalinger i Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) om at det i særlovgivningen presist bør angis hvilke pliktbrudd i den aktuelle loven som er straffbare.

Vi er videre enig i at straff bør reserveres for alvorlig overtredelser.

Det heter i høringsnotatet punkt 4.4.2.3 at "avveiningen mellom behovet for straffeprosessens rettsikkerhetsgarantier og hensynet til effektiv sanksjonsileggelse vil i de aller fleste tilfelle tilsi at overtredelsen blir forfulgt administrativt der overtrederen er et foretak, og særlig dersom foretaket er konsesjonshaver."

Politidirektoratet er ikke enig i denne vurderingen. Vi viser til at de rettssikkerhetshensyn som ligger i straffeprosessen er viktige også for foretak og at dette vil kunne svekke straffeforfølgelsen av enkeltpersoner med sentrale stillinger mv. i foretaket. Politiet vil herunder kunne miste innsyn som i enkelte tilfeller kan gi inngang til annen kriminalitet, for eksempel av økonomisk art.

Til ny § 31

Departementet foreslår at straffebestemmelsen (§ 31) skal ramme den som forsettelig eller grovt utaktsomt ”*alvorlig*” overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av ”§§ 4, 5, 10, 12, 13, 14 og 17”.

Politidirektoratet mener at også overtredelser av §§ 22-25 bør tas med i denne oppregningen.

Politidirektoratet er av den oppfatning at en ved beskrivelsen av terskelen for straffansvaret bør benytte uttrykket ”*vesentlig*”, som er den alminnelige begrepsbruken i strafferetten, jf. også ordlyden i plan- og bygningsloven § 32-9 – og ikke ”*alvorlig*”. Vi ønsker herunder å peke på at Sanksjonsutvalget i sitt utkast til mønsterbestemmelse for straffebud med kvalifikasjonskrav i særlovgivningen (NOU 2003: 15 Fra bot til bedring, side 344) benytter uttrykket ”*vesentlig*”. Dersom departementet mener at en i akvakulturloven skal benytte et høyere kvalifikasjonskrav for straff enn i annen miljølovgivning bør dette etter direktoratets oppfatning begrunnes nærmere.

Departementet skriver i høringsnotatet (side 45) at ”Etter departementets oppfatning peker ”*alvorlig*” i retning av en bredere helhetsvurdering enn ”*vesentlig overtrer*” og er derfor bedre egnet.”

Politidirektoratet er ikke enig i denne vurderingen. Etter ovennevnte mønsterbestemmelse annet ledd skal det ved vesentlighetsvurderingen legges ”*særlig*” vekt på ”*overtredelsens omfang og virkninger og graden av skyld*”. Det fremgår av merknadene til bestemmelsen at oppregningen ikke er uttømmende. Vi ber departementet vurdere å innta tilsvarende formulering i § 31. Det fremgår for øvrig av utredningen punkt 10.6.2 til begrepet ”*vesentlig omfang*” at i sum kan overtredelsene oppfylle vesentlighetskravet selv om ingen av dem ville gjort det ut fra en isolert bedømmelse. Vedrørende ”*virksomheter*” uttaler utvalget at man må ta i betraktning om lovbruddet har medført personskade eller fare for dette og eventuelt hvor stor fare det dreier seg om, og fortjenestemuligheten ved handlingen.

Politidirektoratet vil understreke betydningen av at politiet og påtalemyndigheten gis adgang til å delta i utformingen av sentrale retningslinjer for valg av sanksjonsform. Vi viser til at denne vurderingen prinsipielt er av like stor betydning for politiet som for forvaltningen. Vi antar at det vil være hensiktsmessig å utarbeide en anmeldelsesinstruks i disse sakene.

Vi viser herunder til Økokrims artikkel i tidskriftet Miljøkrim nr. 1 april 2009 (side 15) vedrørende straffebestemmelsen i plan- og bygningsloven og kriterier for hva som skal anses som ”*vesentlige*” lovbrudd. Det er naturlig at en legger til grunn samme kriterier for valg av spor etter akvakulturloven.

Til § 31a

Det fremgår av forslaget til samordningsbestemmelse i ny § 31a at ”*myndighetene etter denne lov*” så langt det er hensiktsmessig skal samordne både tilsyn og illeggelse av reaksjoner eller sanksjoner ved lovbrudd og at departementet i forskrift kan gi nærmere bestemmelser om samordningen.

Vi legger til grunn at en slik samordningsbestemmelse kun er ment å gjelde samordning av administrative reaksjoner og sanksjoner. Vi ber departementet vurdere å ta inn ordet

”administrative” foran ”reaksjoner eller sanksjoner”. For øvrig viser vi til det som fremkommer ovenfor om behovet for retningslinjer for valg av spor.

Til punkt 4.7 Administrativ inndragning av utbytte

Politidirektoratet mener at det hadde vært en fordel om en i høringsnotatet i større grad hadde redegjort for erfaringene med administrativ inndragning etter havressursloven, jf. også våre synspunkter ovenfor til § 31a.

Til punkt 6 Økonomiske og administrative konsekvenser

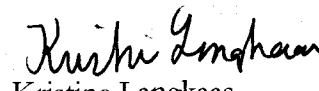
Departementet uttaler i punkt 6.3 om konsekvenser av endringer i lovens kapittel VII reaksjoner ved overtredelse for hhv. akvakulturnæringen, forvaltningen og politi/påtalemyndighet at:

”Etter departementets oppfatning er det flere sider ved forslaget som bidrar til å klargjøre rettstilstanden sammenlignet med dagens regler. Blant annet er vurderingstemaet i overtredelsesgebyr- og straffebestemmelsen klargjort. Flere prosessuelle spørsmål er også klargjort. Det kan innebære at mindre ressurser brukes til rettsavklaring. I så fall vil det innebære innsparinger både for akvakulturnæringen og forvaltningen. Det er også trolig at forslaget vil klargjøre arbeidsdelingen mellom politi/påtalemyndighet og forvaltning, som igjen kan føre til sparte kostnader.”

Vi viser her til det som fremkommer ovenfor til § 31 og § 31a.

Med hilsen

Christian Budsberg Pettersen
andelingsdirektør

Kristine Langkaas
seksjonssjef

Saksbehandler:
Gunnvor Hovde
Tlf: 23364129

Kopi:
Justis- og
beredskapsdepartementet